Тема: Лишайники

Лишайники — це група симбіотичних організмів, що налічує понад 20 тис. видів.

Тіло лишайника — слань складається з **гриба** та **водорості**, що живуть у симбіозі як цілий організм. Воно утворене переплетеними нитками грибниці, між якими розташовані одноклітинні зелені водорості. Нитки гриба лишайника поглинають воду і розчинені в ній мінеральні речовини, а в клітинах зелених водоростей утворюються органічні речовини.
Водорость, що входить до організма лишайника, відокремлена від гриба, як правило, може існувати самостійно. Гриб окремо від водорості жити не може.

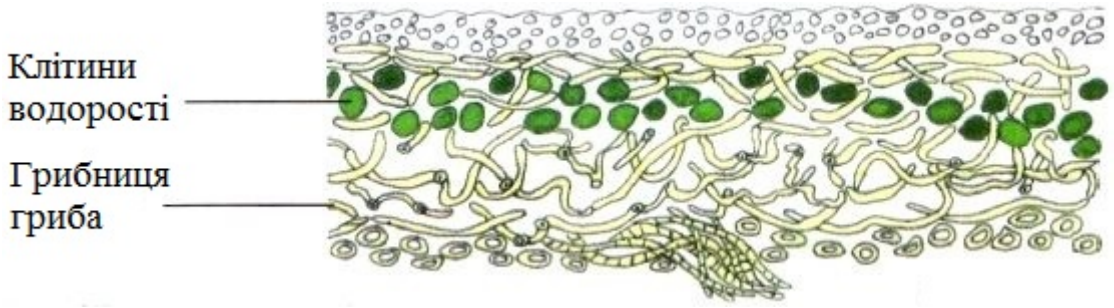

Розмножуються лишайники переважно шматочками слані, а також особливими групами клітин гриба і водорості, які у великій кількості утворюються всередині його тіла. Під тиском збільшеної маси тіло лишайника розривається, групи клітин розносяться вітром і дощовими потоками.

Різноманіття лишайників

Лишайники різноманітні за зовнішньому вигляді й забарвленню. Вони бувають **рунисті, листовидні** і **накипні.**

У смерековому лісі темному зі старих гілок до самої землі спускаються кошлаті сиві бороди лишайника-бороданя. У сухих соснових борах утворюється суцільний килим із гіллястих рожевих, сірих і білих лишайників. Вони хрумтять під ногами в суху погоду. Це кущисті лишайники. Відомий під назвою «оленячий мох» кущистий лишайник ягель широко поширений у тундрі.

На каменях поселяються накипні лишайники, схожі на застиглу коричнево-сіру піну. Широко поширені листовидні лишайники у вигляді пластинок різного забарвлення. Вони розростаються на каменях і на корі дерев. Із таких лишайників особливо часто зустрічається на корі осик золотисто-жовта ксанторія настінна.

Значення лишайників

Лишайники дуже невибагливі. Всією поверхнею тіла вони вбирають вологу дощів, роси і туманів. Лишайники першими поселяються в найбезплідних місцях (на голих скелях, каменях, у пустелях, на дахах, на поверхні скла).

Лишайники повільно руйнують гірські породи особливими кислотами. Після відмирання, вони утворюють ґрунт, на якому можуть жити інші рослини.

Ростуть лишайники дуже повільно. Наприклад, ягель за рік виростає всього на 1-3 мм. Тривалість життя лишайників до 50-100 років.

У спеку лишайники настільки висихають, що здаються зовсім млявими і легко кришаться. Але після дощу вони оживають знову.

Практичне значення лишайників досить велике. На Півночі вони служать основним кормом для оленів узимку. З деяких видів лишайників отримують фарбу і лакмус, необхідний у хімічній промисловості. Багато видів лишайників використовують у медицині і парфумерній промисловості.